

נוסח לא מתוקן

פרוטוקול מס' 476

מישיבת ועדת העבודה והרווחה ביום
ב' י"ט בתמוז התשמ"ח - 4 ביולי 1988, בשעה 11.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

א' נמיר - היו"ר
ח' גרוסמן
א' שוסטק

מזכירת הוועדה:

א' אדלר

קצרנית:

מ' הלנברג

סדר היום:

(1) הצעות לסדר

(2) מסקנות הוועדה בנושאים:

- (א) "מצב האבטלה הגוברת בנצרת והסביבה"
(ב) "אבטלה בנצרת ותופעות העוני בעיר זו"
(ג) "אבטלה בנצרת ובכפרי הסביבה"

"בתי-חולים גריאטריים פרטיים"

"מערכת הטיפול במפגר"

"הטרדות מיניות בשירות המדינה והענשת המטרידיים"

"שירותים רפואיים באזור מלונות ים המלח"

1813

הצעות לסדר:היו"ר א' נמיר:

אני מתכבדת לפתוח את הישיבה.

חברת-הכנסת גרוסמן מבקשת להעלות הצעות לסדר. בבקשה.

ח' גרוסמן:

אני מבקשת שנדון בענין חברת אגד. בהתחלה היה מדובר על כך שיפוטרו קרוב ל-500 שכירים. עכשיו מדובר על 1000. מה יהיה?

אנחנו צריכים לדון גם בענין המוגבלים הצעירים שאינם נכללים במסגרת חוק ביטוח סיעוד.

היו"ר א' נמיר:

אני מודה שבנושא הפיטורים במשק אני אובדת עצות. אני מקבלת פניות רבות, זה פשוט לא יאומן. אין יישוב שלא סובל מהנושא הזה, עכו, באר-שבע.

ח' גרוסמן:

ויהיה כור.

היו"ר א' נמיר:

אני מדברת על מה שקורה בכור. באר-שבע ואשקלון, זה חלק מהסיפור.

בנושא אגד יש שתי הצעות לסדר-היום. זה יהיה בשבוע הבא.

צריך להעמיד על סדר היום שלנו את נושא ביטוח סיעוד.

ח' גרוסמן:

לפי הסכם שהיה, חברי קופת-חולים היו מקבלים החזר. עכשיו, גם אלה שקיבלו משהו במסגרת משרד הבריאות הפסיקו לקבל.

היו"ר א' נמיר:

נדון בזה. אני מבקשת להבהיר שזה כמה זמן אנחנו לא עוסקים בנושא הבריאות, כי יש ועדה ממשלתית.

בנושא מד"א נדון מחר.

מוכרחים לשמוע משרת הבריאות מה קורה בכל המערכת.

ח' גרוסמן:

אנחנו לא יודעים מה קורה במד"א אבל אנחנו יודעים מה קורה בשטח. אנשים מתים. אני יודעת שהפסיקו טיפול בחולי סרטן, הפסיקו הקרנות, שלא לדבר על צנתורים וכו'.

היו"ר א' נמיר:

ביום שני הבא נקיים ישיבה בנושא הבריאות.

ח' גרוסמן:

מחר אני מגישה הצעת אי-אמון. אני יכולה לומר שמי שיש לו כסף יכול לעבור ניתוח, גם בבית-חולים של קופת-חולים, תמורת תשלום של 2000-2500 דולר. התשלום הוא רק בדולרים.

מסקנות הוועדה בנושאים: (1) מצב האבטלה הגוברת בנצרת והסביבה, (2) אבטלה בנצרת ותופעות העוני בעיר זו, (3) אבטלה בנצרת ובכפרי הסביבה

היו"ר א' נמיר:

אנחנו עוברים לדון על המסקנות המונחות על השולחן. נתחיל בנושא האבטלה בנצרת.

א' אדלר:

"הכנסת העבירה לוועדת העבודה והרווחה, ביום 26 בפברואר 1986, את ההצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת תופיק זיאד בנושא "מצב האבטלה הגוברת בנצרת והסביבה". הוועדה החלה לדון בנושא ביום 4 ביוני 1986. ביום 16 ביולי 1986 העבירה הכנסת לוועדה את ההצעה לסדר-היום של חברי-הכנסת מוחמד מיעארי ותופיק זיאד בנושא "אבטלה בנצרת ותופעות העוני בעיר זו", וביום 18 בפברואר 1987 העבירה הכנסת לוועדה את ההצעה לסדר-היום של חברי-הכנסת אלוהאב עבד דראושה ותופיק זיאד בנושא "אבטלה בנצרת ובכפרי הסביבה". הוועדה איחדה את הדיון בשלוש ההצעות.

הוועדה דנה בנושא בשתי ישיבות, וביום 25 בפברואר 1987 העבירה את הנושא לוועדת משנה. ועדת המשנה דנה בנושא בשש ישיבות, במהלכן שמעה את ראש עיריית נצרת וסגנו, את סגן השר רוני מילוא, את היועץ לענייני ערבים במשרד ראש הממשלה, את נציגי משרד הפנים, משרד האוצר, משרד התיירות, משרד התעשייה והמסחר, משרד העבודה והרווחה, המוסד לביטוח לאומי, שרות התעסוקה וכן את נציגי ההסתדרות ומזכיר מועצת פועלי נצרת".

היו"ר א' נמיר:

צריך לומר מי עמד בראש ועדת המשנה. אני לקחתי על עצמי לעמוד בראש ועדת המשנה.

א' אדלר:

"הוועדה שמעה כי ב-1987 עמד מספר המובטלים בנצרת על כ-12% מכוח העבודה בעיר. בסוף 1987 עמדה נצרת בראש סולם האבטלה בארץ, כ-20% מכלל המובטלים בארץ באותה שנה היו רשומים בנצרת ואילו רמת השכר, גם של העובדים שנמצאה להם עבודה, היתה מהנמוכות בארץ. כשני שלישים מדורשי העבודה בנצרת בסוף 1987 פנו להבטחת הכנסה".

ח' גרוסמן:

20% מכלל המובטלים בארץ היו בנצרת? זה לא ייתכן.

היו"ר א' נמיר:

אסתר תבדוק את זה.

א' אדלר:

"המצב חמור במיוחד בכל הנוגע למשכילים ובעלי מקצועות בעיר, שאין עבורם מקורות תעסוקה כלל. האבטלה החמורה גורמת להתדרדרות כללית בעיר, בעיקר בקרב בני נוער, וליצירת תחושה של חוסר אונים והרגשת קיפוח בקרב התושבים. הוועדה שמעה כי עיקר בעיית האבטלה בנצרת נובע מחוסר משקיעים, בין היתר בגלל היעדר תכנית מיתאר והיעדר אזור תעשייה בעיר.

בפברואר 1988 נמסר לוועדה כי הופקדה תכנית לאזור תעשייה בנצרת והיא מחכה לאישור הוועדה המחוזית. כן נמסר לוועדה כי בנצרת הוקמת ועדת היגוי לפיתוח כלכלי - בין היתר בנושאי תירות, וכי מתקיימים דיונים בין-משרדיים בנושאי פיתוח תעשייה וחינוך מקצועי.

בתום דיוניה הגיעה הוועדה למסקנות הבאות:

1) ועדת העבודה והרווחה קובעת כי הזנחה של שנים מצד ממשלת ישראל בפיתוחה של נצרת בתחום הכלכלי, החברתי והתעסוקתי, יצרה פיגור מצטבר התובע פתרון מיידי. הוועדה פונה לראש הממשלה לפעול להקמת ועדת שרים מיוחדת לפיתוח מתואם ומזורז של נצרת."

ח' גרוסמן:

צריך לדבר על ממשלות ישראל ולא על ממשלת ישראל. זה לא רק ממשלה אחת.

א' אדלר:

2) "ועדת העבודה והרווחה פונה לשר הפנים לפעול להחשת ההליכים לאישור תכנית המיתאר לנצרת.

3) הוועדה פונה לשר התעשייה והמסחר לפעול לזירוז ההליכים לאישור ולהקמת אזור תעשייה בנצרת.

4) הוועדה פונה לשר התעשייה והמסחר לפעול לעידוד השקעות במפעלי תעשייה בנצרת, בין היתר על ידי פעולה להענקת מעמד של אזור פיתוח א' למפעלים שיוקמו בה.

5) הוועדה פונה לשר התיירות לפעול, בשיתוף עם עיריית נצרת, לזירוז ההליכים לאישור תכנית-אב לתיירות בעיר, במסגרת ועדת ההיגוי לפיתוח כלכלי של נצרת ובהתחשב במקומה של נצרת כעיר תירות.

6) הוועדה פונה לשר העבודה והרווחה לפעול לפיתוח מערכת קורסים להכשרה מקצועית בנצרת, בתיאום עם משרד התעשייה והמסחר ובהתחשב בצרכי הפיתוח התעשייתי של העיר.

7) הוועדה פונה לשר העבודה והרווחה לפעול לשיפור המבנים הפיזיים ותנאי השירות של הלשכות של שירות התעסוקה והביטוח הלאומי לתושבי נצרת והסביבה.

8) הוועדה פונה לשר העבודה והרווחה לבדוק, בשיתוף עם העירייה וגורמים אחרים, אפשרויות של עבודות חלופיות למובטלים בנצרת, מעבר לעבודות הייעור המוצעות כיום למובטלים.

9) הוועדה מבקשת משר התעשייה והמסחר, שר התיירות ושר העבודה והרווחה לדווח לה על המצב כעבור 3 חודשים."

ח' גרוסמן:

בסעיף 9, צריך להיות משהו אחר במקום "הוועדה מבקשת". אולי "שר התעשייה והמסחר, שר התיירות ושר העבודה והרווחה ידווחו לוועדה."

מסקנות הוועדה בנושא בתי-החולים גריאטריים פרטייםא' אדלר:

"הכנסת העבירה לוועדת העבודה והרווחה, ביום 21 בינואר 1987, את ההצעה לסדר-היום של חברת-הכנסת אורה נמיר בנושא "בתי-חולים גריאטריים פרטיים".

הנושא הועלה בעקבות הפרסומים הקשים בדבר תנאי האשפוז בבתי-החולים הגריאטריים בכלל ומצבם הקשה במיוחד של בתי-החולים הגריאטריים הפרטיים, שביתת בתי-החולים הפרטיים וטלטולם של קשישים והעברתם לבתי-חולים כלליים, תוך פגיעה בבריאותם ובכבוד-האדם של הקשישים חסרי האונים ומשפחותיהם.

היו"ר א' נמיר:

אני מציעה שייאמר שהנושא הועלה בעקבות הפרסומים בדבר תנאי האשפוז הקשים בבתי-החולים הגריאטריים בכלל ובמיוחד בבתי-החולים הגריאטריים הפרטיים.

אני מציעה לוותר על המלים "והעברתם לבתי-חולים כלליים".

א' אדלר:

נכתוב "תוך פגיעה בבריאותם ובכבוד-האדם שלהם", במקום לחזור שוב על המלה "הקשישים".

"הוועדה דנה בנושא בשלוש ישיבות, במהלכן שמעה את נציגי משרד הבריאות, משרד האוצר ובתי-החולים הגריאטריים הפרטיים.

הוועדה שמעה על רמתם הנמוכה והתנאים המחפירים השוררים בחלק מבתי-החולים הפרטיים - רמה שנומקה על-ידי בתי-החולים בתעריף הנמוך שאושר להם. נציגי הממשלה מצידם התנו כל העלאה בתעריף בדרישה לשיפור הרמה. בעיצומו של המאבק הודיעו הנהלות בתי-החולים על הפסקת השירות ופינוי הקשישים המאושפזים בהם. כ-500 מהקשישים פונו למחלקות פנימיות בבתי-חולים כלליים.

ח' גרוסמן:

אחרי המלים "רמה שנומקה על-ידי", בשורה השניה, אני מציעה להוסיף את המלה "נציגי". בתי-החולים אינם יכולים לנמק. זה נימוק שהושמע על-ידי נציגי בתי-החולים.

א' אדלר:

"בישיבתה ביום 11 במאי 1987 המליצה ועדת העבודה והרווחה על הקמת ועדה פריטטית לקביעת התעריפים בבתי-החולים הפרטיים.

ביום 8 ביוני 1987 נמסר לוועדה כי הצדדים הסכימו על מינוי בורר לבדיקת נושא התעריפים ורמת השירות בבתי-החולים הגריאטריים, ומר יחזקאל פלומין נתמנה כבורר.

היו"ר א' נמיר:

אני רוצה להדגיש שבזכות הישיבות שלנו נקבע תעריף.

א' אדלר:

"ביום 23 במארס 1988 נמסר לוועדה נוסח ההסכם שנחתם יום קודם לכן בין הממשלה - משרד הבריאות ומשרד האוצר - לבין המוסדות הגריאטריים הפרטיים, שעיקריו: (א) העלאת תעריפים דיפרנציאלית בהתאם לתשתית הפרטית של כל מוסד; (ב) התחייבות המוסדות להעלות את רמתם לפי דרישות משרד הבריאות; (ג) הגברת הפיקוח והבקרה על המוסדות; (ד) אמצעי אכיפה לגבי מוסדות שאינם עומדים בדרישות; (ה) חתימה על הסכם בין משרד הבריאות לכל מוסד בנפרד."

היו"ר א' נמיר:

במקום "העלאת תעריפים דיפרנציאלית", "העלאת תעריפים מדורגת".

א' אדלר:

"בתום דיוניה הגיעה הוועדה למסקנות הבאות:

(1) הוועדה מברכת על חתימת ההסכם בין הממשלה לבין המוסדות הגריאטריים הפרטיים. הוועדה סומכת ידיה על עיקרי ההסכם ומקווה שבעקבותיו ייפתח פתח להבראת מצבם של בתי-החולים הפרטיים ולהעלאת רמתם - לטובתם של הקשישים ומתוך דאגה לכבוד האדם, כראוי לחברה מתקנת.

(2) עם זאת סבורה הוועדה, כי בכל מקרה יש להעדיף מדיניות של פיתוח בתי-חולים גריאטריים ציבוריים שאינם פועלים למטרות רווח על פני בתי-חולים פרטיים. הוועדה ממליצה בפני שרת הבריאות לפעול ביחד עם גופים ממלכתיים וציבוריים, כגון הג'וינט ואחרים, לבדיקת אפשרויות של הקמה ופיתוח של מוסדות גריאטריים ציבוריים.

(3) הוועדה מבקשת משרת הבריאות לדווח לה על המצב בבתי-החולים הגריאטריים הפרטיים בעקבות ההסכם, כעבור 3 חודשים."

היו"ר א' נמיר:

אני מבקשת להשתמש במלים אחרות במקום "הוועדה מברכת", בסעיף 1, אולי נאמר "הוועדה סומכת ידיעה"

ח' גרוסמן:

אני חושבת שצריך לומר שהוועדה קובעת שההסכם פותח פתח להבראת מצבם של בתי-החולים הפרטיים ולהעלאת רמתם. צריך לומר שאנחנו תובעים שההסכם יבוצע.

היו"ר א' נמיר:

אנחנו הבאנו לכך שיהיה הסכם. לולא העקשנות שלנו זה לא היה מגיע לכך.

ח' גרוסמן:

לכן אני מציעה שבסעיף 1 ייאמר שהוועדה קובעת שההסכם שנחתם אמור לפתוח פתח.

היו"ר א' נמיר:

הוועדה קובעת כי ההסכם בין הממשלה לבין המוסדות הגריאטריים הפרטיים פותח פתח להבראה.

ח' גרוסמן:

הוועדה קובעת בצער שההסכם, אילו היה נחתם בהקדם, היה מונע בזיון, ולכן צריך שהדברים יוסדרו מבעוד מועד.

היו"ר א' נמיר:

נגיד שהוועדה סומכת ידיה על עיקרי ההסכם. נאמר שלהבא לא צריך להגיע להשבתה ושערוריה על גבם של הקשישים.

ח' גרוסמן:

הוועדה תובעת שלהבא יוסדר הענין מבעוד מועד.

היו"ר א' נמיר:

בלי שהוויכוח ייעשה על גבם של הקשישים החולים.

לגבי סעיף 3 במסקנות שלפנינו אני חוזרת על מה שאמרנו קודם, לא "הוועדה מבקשת" אלא "שרת הבריאות תדווח".

מסקנות הוועדה בנושא מערכת הטיפול במפגרא' אדלר:

"הכנסת העבירה לוועדת העבודה והרווחה, ביום 24 בדצמבר 1986, את ההצעה לסדר-היום של חברת-הכנסת עדנה סולודר בנושא "מערכת הטיפול במפגר".

הנושא הועלה בעקבות הארועים שנתגלו במוסד "רוחמה", שחשפו ליקויים חמורים בהפעלת מערכת השירות למפגר ובפעולת המוסדות. בעיית המפגרים חוזרת ועולה בציבור מפעם לפעם; מדי פעם עולה לכותרות מוסד אחר על רקע של חשיפת ליקויים והיעדר פיקוח נאות. בישיבתה האחרונה, ביום 9 במאי 1988, שמעה הוועדה על ההתפתחויות האחרונות במעון "טללים" בדימונה.

במהלך דיוניה בנושא שמעה הוועדה את מנכ"ל משרד העבודה והרווחה ואת מנהל השירות למפגר, את נציגי משרד האוצר, אק"ם, איגוד העובדים הסוציאליים ומנהלים של מוסדות למפגרים.

הוועדה שמעה כי רק כ-9500 מבין כ-20 אלף המפגרים במדינה מטופלים כיום על-ידי השירות למפגר, מהם כ-5300 במוסדות וכ-4200 בקהילה. כ-10 אלפים מפגרים אינם מטופלים כיום בשום מסגרת, או שאינם מוכרים כלל לשירות. כ-1000 מפגרים עדיין ממתנינים בתור לסידור מוסדי, וכמספר הזה - לסידור קהילתי.

ח' גרוסמן:

אם המפגרים אינם מוכרים לשירות, איך יודעים מה מספרם?

א' אדלר:

זו הערכה.

היו"ר א' נמיר:

נציין שהמספר הוא להערכת המשרד.

א' אדלר:

"הוועדה שמעה על התנאים הקשים בהם נמצאים הן החוסים והן העובדים במוסדות; על הצפיפות הרבה בהם, על היעדר תקציבים מספיקים ועל מחסור חמור בתקנים ובכוח אדם, בפרט בכוח אדם מקצועי ומיומן. במוסד "טללים" בדימונה, שבו 350 חוסים, יש תקן לעובד סוציאלי אחד בחצי משרה בלבד.

הוועדה שמעה כי בשנתיים האחרונות נקלטו במוסדות כ-400 מפגרים, וכ-1000 סודרו בקהילה. השנה אמורים להיקלט במוסדות כ-300 מפגרים נוספים.

הוועדה שמעה על רמת השירות הנמוכה במוסדות הממשלתיים למפגרים, לעומת המוסדות הציבוריים והפרטיים, למרות שהעלות בהם לנפש גבוהה יותר בעשרות אחוזים. זאת בין היתר משום שחוק הפיקוח על המעונות איננו חל כיום על מוסדות ממשלתיים. החלת חוק הפיקוח על המעונות גם על מעונות ממשלתיים תחייב תוספת של 100 תקנים לפיקוח. הוועדה שמעה כי המצוקה הקשה במוסדות למפגרים - בעיקר הממשלתיים - משמשת קרקע נוחה להתפתחות תופעות שליליות של התנהגות שאינה הולמת מצד עובדים, טיפול לקוי בחוסים, ואף טענות - אמיתיות או מדומות - בדבר פגיעה בחוסים שמטבע הדברים אינם מסוגלים להגיב."

היו"ר א' נמיר:

הניסוח של הקטע האחרון לא טוב, בעיקר המשפט הראשון. נאמ א לנו שהעלות במוסדות הממשלתיים הרבה יותר גבוהה. נאמר שלא תמיד ולא בכל המקרים הרמה במוסדות הממשלתיים יותר גבוהה. רמת השירות נמוכה לעומת המוסדות הציבוריים, לא לגבי המוסדות הפרטיים.

אני מציעה שבמקום "למרות" ייאמר "על אף פי", אף על פי שהעלות לנפש במוסדות הממשלתיים גבוהה יותר בעשרות אחוזים.

האם חוק הפיקוח לא חל על המוסדות הממשלתיים?

ח' גרוסמן:

האם מפני שחוק הפיקוח לא חל על המוסדות הממשלתיים זו הסיבה לעלות הגבוהה בהם?

א' אדלר:

בוועדה נאמר שאם החוק יוחל על המוסדות הממשלתיים, זה יחייב תוספת של 100 תקנים.

היו"ר א' נמיר:

צריך לבדוק את זה.

בסוף הקטע האחרון מדובר על התנהגות שאינה הולמת מצד העובדים. זה לא נכון לגבי כל העובדים, צריך לדבר על חלק מהעובדים. נדבר על התנהגות שאינה הולמת מצד חלק מהעובדים, בלי להיכנס לפרטים.

א' אדלר:

"בתום דיוניה הגיעה הוועדה למסקנות הבאות:

(1) הוועדה מביעה דאגה נוכח הנתונים הקשים בדבר מצבם החמור של המוסדות למפגרים, במיוחד המוסדות הממשלתיים. הוועדה רשמה לפנייה את הודעת מנכ"ל משרד העבודה והרווחה, כי נושא המפגרים הועמד השנה בראש סדר העדיפויות התקציביות של המשרד. הוועדה פונה לשר העבודה והרווחה לפעול לחיסול תור המפגרים הממתינים לסידור מוסדי.

(2) הוועדה מביעה דאגתה נוכח העובדה שעד היום אין למעשה נתונים מוסמכים בדבר מספרם המדויק של המוסדות למפגרים ושל המפגרים הנמצאים במוסדות לסוגיהם. הוועדה פונה לשר העבודה והרווחה ליזום סקר ארצי של המוסדות למפגרים והחוסים בהם ולרכז נתונים על מספר המוסדות מכל הסוגים ומספר החוסים בכל מוסד, תוך מיונם לפי רמת פיגור. כן ממליצה הוועדה בפני השר ליזום בדיקה של כל מערך התקנים במוסדות למפגרים, כדי להבטיח שמספר הרופאים, האחיות, העובדים הסוציאליים ואחרים בכל מוסד לא יפחת מן המינימום ההכרחי לטיפול נאות בחוסים.

(3) הוועדה סבורה כי ניתן לפתור חלק ניכר מן הבעיה במוסדות הממשלתיים על-ידי ראורגניזציה בשיטות הניהול והארגון. הוועדה ממליצה בפני שר העבודה והרווחה לבדוק אפשרות של הקמת פורום מוביל בכל מוסד, מורכב מהצוות הבהיר, שיפעל לשיפור ותאום הניהול והטיפול וליצירת יחסי עבודה תקינים בין העובדים."

היו"ר א' נמיר:

אני מציעה שנדבר על צוות מנהל או על צוות מוביל בכל מוסד ולא על פורום מוביל. נדבר על עובדים בכירים ועל צוות מוביל.

א' אדלר:

"הוועדה פונה לשר העבודה והרווחה לפעול בדחיפות להחלת חוק הפיקוח על המעונות גם על מוסדות ממשלתיים למפגרים. הוועדה ממליצה בפני השר לשקול אפשרות עזר לצורך הפיקוח גם בארגון העובדים הסוציאליים."

היו"ר א' נמיר:

אני נזכרת עכשיו בדברים שנאמרו ביחס לחוק הפיקוח. אסתר צודקת. דיברו על תוספת תקנים. אולי צריך לדבר גם על התקנות.

א' אדלר:

(5) הוועדה ממליצה בפני שר העבודה והרווחה לבדוק אפשרות של העברת מעונות פנימיה מניהול ממלכתי לניהול ציבורי. זאת מבלי לפגוע באחריות המדינה על המעונות, באמצעות פיקוח צמוד ורצוף."

ח' גרוסמן:

העברה מניהול ממלכתי לניהול ציבורי?

היו"ר א' נמיר:

אני הצעתי את זה בוועדה. הממשלה מנהלת בצורה נוראה.

א' אדלר:

"6) הוועדה קיבלה דעת מומחים כי בכל מקרה יש להעדיף, ככל שניתן, פתרונות קהילתיים למפגרים. הוועדה ממליצה בפני שר העבודה והרווחה לפעול לפיתוח השירותים הקהילתיים למפגרים, כולל הקמת הוסטלים, והעברתם לטיפול קהילתי של כל המפגרים שאינם צריכים להימצא במוסדות."

ח' גרוסמן:

אני מתנגדת למלים "בכל מקרה".

א' אדלר:

"7) הוועדה מביעה הערכה לציבור העובדים במוסדות למפגרים, העושים מלאכתם הקשה במסירות, בנאמנות ומתוך אהבה לילדים, למרות התנאים הקשים. הוועדה פונה לשר העבודה והרווחה לפעול להטבת תנאי העבודה ותנאי השכר של העובדים במעונות, בין היתר על-ידי מערכת השתלמויות. הדבר ישפיע ללא ספק על הרמה המקצועית של העובדים ועל המוטיבציה שלהם לעבודה ויעזור למשוך עובדים נוספים לשירות ולאיוש תקנים במוסדות שאינם מאויישים כיום מחוסר עובדים."

8) הוועדה חוזרת ומפנה את תשומת לבו של שר העבודה והרווחה למסקנותיה בנושא "מצוקתם של מפגרים", כפי שהונחו על שולחן הכנסת ביום 30 ביוני 1986.

9) הוועדה מבקשת משר העבודה והרווחה לדווח לה על ביצוע המסקנות כעבור 3 חודשים."

היו"ר א' נמיר:

גם כאן, בסעיף 9, לא "הוועדה מבקשת" אלא "שר העבודה והרווחה ידווח לוועדה".

מסקנות הוועדה בנושא הטרדות מיניות בשירות המדינה והענשת המטרידים

א' אדלר:

"הכנסת העבירה לוועדת העבודה והרווחה, ביום י"א בכסלה התשמ"ח - 2 בדצמבר 1987, את ההצעה לסדר-היום של חברי-הכנסת א' ח' שאקי וע' סולודר בנושא "הטרדות מיניות בשירות המדינה והענשת המטרידים".

הנושא הועלה בעקבות מספר מקרים שפורסמו על עובדי ציבור שהועמדו למשפט בגין הטרדות מיניות בעבודה, ועל רקע פרסום סקר שנערך ביוזמת יועצת ראש-הממשלה למעמד האשה, בדבר המיזמים המדאיגים של המטרדת עובדות על רקע מיני.

הוועדה דנה בנושא בישיבתה ביום ט"ז בטבת התשמ"ח - 6 בינואר 1988. לפני הוועדה הופיעו בין היתר יועצת ראש-הממשלה למעמד האשה ונציב שירות המדינה.

הוועדה שמעה כי למעלה משליש מבין 750 עובדות המדינה שהשתתפו בסקר שערך המכון למחקר חברתי-שימושי טענו כי היו נתונות להטרדה מינית כלשהי. ב-27% מהמקרים היה המטריד הממונה הישיר של העובדת. כשליש מן המתלוננות דיווחו על פגיעה בתנאי עבודתן כתוצאה מההטרדה, וכ-3% מהמתלוננות אולצו להתפטר מעבודתן.

לוועדה נמסר כי מטעם נציבות שירות המדינה מונה צוות מיוחד לניסוח סעיף בתקשי"ר שיגדיר הטרדה מינית כעבירה משמעתית ספציפית. כן הוחלט לקבוע בכל משרד ממשלתי אשה ממונה על קבלת תלונות בדבר הטרדה מינית."

ח' גרוסמן:

אני מציעה שנדבר על "עבירה משמעתית ייחודית" ולא על "ספציפית".

א' אדלר:

"בתום דיוניה הגיעה הוועדה למסקנות הבאות:

1) הוועדה שמעה בדאגה על המספרים הגדולים של נשים הנתונות להטרדה מינית בעבודה, ועל העובדה כי מספר גדול הרבה יותר של נשים נרתעות מלהתלונן. הוועדה סבורה כי בחברה נאורה הדוגלת בשוויון בין המינים אין להשלים עם התופעה של הטרדה מינית בעבודה. הוועדה מברכת על ההחלטה שנתקבלה בנציבות שירות המדינה לקבוע בכל משרד אשה ממונה על קבלת תלונות על הטרדה מינית בעבודה."

היו"ר א' נמיר:

נגיד "חברה מתקדמת" ולא "חברה נאורה".

א' שוסטק:

אני הייתי מסתפק בקטע עד "הוועדה סבורה כי אין להשלים עם התופעה".

א' אדלר:

2) הוועדה מברכת על ההחלטה להקים צוות מיוחד מטעם נציבות שירות המדינה לניסוח סעיף בתקשי"ר שיגדיר הטרדה מינית כעבירה משמעתית. הוועדה פונה לשר האוצר לפעול לזירוז עבודתו של הצוות ולפרסום התיקון האמור בהקדם.

3) הוועדה פונה לשר האוצר לפעול באמצעות נציבות שירות המדינה להרחבת הרכבו של הצוות ולהחלת מסקנותיו על כלל השירות הציבורי - לא שירות המדינה בלבד.

4) במישור החקיקה סבורה הוועדה כי הנושא מצא את פתרונו באמצעות סעיף 7 בחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה התשמ"ח-1988, אשר נתקבל בכנסת ביום 23 בפברואר 1988 ואשר מגדיר כעבירה פלילית התנכלות של מעביד כלפי עובד על רקע סרובו של העובד להיענות להטרדה מינית. הוועדה קוראת לשר העבודה והרווחה להפעיל הסדרי מעקב ואכיפה של הסעיף האמור."

היו"ר א' נמיר:

בחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה יש סעיף המתייחס להטרדה מינית. זה הדבר החשוב ביותר. זה צריך להיות הסעיף הראשון או השני.

נגיד שהוועדה מציינת בחיוב את ההחלטה של נציבות שירות המדינה לכלול בתקשי"ר סעיף שיגדיר הטרדה מינית כעבירה משמעתית. הוועדה פונה לשר האוצר לפרסם התיקון האמור בהקדם, לפעול להחלת התיקון האמור על כלל השירות הציבורי.

ח' גרוסמן:

אם יש חוק למה זה צריך להיות בתקשי"ר?

א' אדלר:

בתקשי"ר זה יוגדר כעבירה משמעתית. לפי החוק זו עבירה פלילית. סעיף 7 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה מדבר על עבירה פלילית.

ח' גרוסמן:

נציין את סעיף 7 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה שנתקבל בכנסת ואשר מגדיר כעבירה פלילית התנכלות והטרדה מינית.

היו"ר א' נמיר:

הדברים ביחס לחוק, שהם עכשיו סעיף 4, צריכים לבוא אחרי סעיף 1. סעיף 1 יסתיים בכך שאין להשלים עם התופעה של הטרדה מינית בעבודה. נקודה. אחריו יבוא הסעיף המדבר על החקיקה, שצריך לנסח אותו. זה יהיה סעיף 2. אחריו יבוא סעיף 3 "הוועדה מברכת על ההחלטה שנתקבלה לקבוע בכל משרד אשה ממונה", ואחר-כך "הוועדה מציינת בחיוב את ההחלטה לכלול בתקשי"ר".

א' אדלר:

"הוועדה מבקשת משר האוצר ומשר העבודה והרווחה לדווח לה על ביצוע המסקנות כעבור 6 חודשים".

היו"ר א' נמיר:

גם כאן נגיד ששר האוצר ושר העבודה והרווחה ידווחו לוועדה.

מסקנות הוועדה בנושא שירותים רפואיים באזור מלונות ים המלחא' אדלר:

"הכנסת העבירה לוועדת העבודה והרווחה, ביום ו' בשבט התשמ"ח - 25 בינואר 1988, את ההצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת עובדיה עלי בנושא "שירותים רפואיים באזור מלונות ים המלח".

הנושא הועלה בעקבות פטירתו של אורח במלון "גלי זוהר" בים המלח, שחלה בהתקף ונפטר לאחר שעזרה רפואית אחרת להגיע. זאת בהיעדר שירותים רפואיים סדירים באזור בתי המלון.

הוועדה דנה בנושא בישיבתה ביום כ"ב בשבט התשמ"ח - 10 בפברואר 1988, ושמעה בין היתר את ראש המועצה האזורית תמר, את היו"ר ואת מנכ"ל החברה לפיתוח חוף ים המלח, את נציגי משרד התיירות, משרד האוצר, ואלמנתו של המנוח מאיר רוזנברג ז"ל.

הוועדה שמעה כי באזור ים המלח פועלים 8 בתי מלון עם 1200 חדרים. האזור משרת אוכלוסיית אורחים של כ-6000 נפש ביום. רוב המתארחים במלונות באים לאזור לצרכי מרפא, רבים מהם סובלים ממחלות שונות ונזקקים לעזרה רפואית זמינה. תנועת המטיילים באזור ים המלח עולה על מיליון בשנה. למעלה מ-2400 עובדים מועסקים בבתי המלון שבאזור. למרות שטחה הגדולה של המועצה האזורית תמר, מיעוט התושבים בה ופיזורם של בתי-המלון באזור, עומד לרשות המועצה אמבולנס אחד בלבד. תחנת מד"א הקרובה ביותר לאזור בתי המלון נמצאת בערד.

ח' גרוסמן:

במקום "פיזורם של בתי המלון באזור" אני מציעה "המרחק הגדול בין בתי המלון באזור".

א' אדלר:

"הוועדה שמעה כי קריאות דחופות לעזרה מבתי המלון מועברות בשעות היום למועצה המקומית המאתרת את נהג האמבולנס. בשעות הערב מועברות הקריאות למלון מוריה שבאזור. הוועדה שמעה כי ביום שבו נפטר מר רוזנברג ז"ל לא עמד במבחן הסידור האמור, ועובדי מלון מוריה לא הצליחו להתקשר עם נהג האמבולנס. רופא שהתארח במלון לא ייחס למקרה את הדחיפות הראויה ולא הגיש את העזרה הדרושה."

היו"ר א' נמיר:

הדבר החמור ביותר הוא שלא מצאו את מספר הטלפון.

ח' גרוסמן:

אני מציעה לא לדבר על הרופא.

היו"ר א' נמיר:

הוא התנהג לא יפה. הוא לא רצה לבוא. שלוש פעמים פנו אליו.

א' שוסטק:

כל מה שקרה קרה בגלל הרופא. הוא לא רצה לבוא. הוא היה בתוך המלון. קראו לו.

ח' גרוסמן:

לפי מה שידוע לי, שום רופא, במקרה של התקף לב, לא יכול היה לעזור במקרה הזה, כשאינן לרשותו אמבולנס.

היו"ר א' נמיר:

לא לגשת לחולה? זה רופא שהפקיר חיי אדם.

א' אדלר:

"בתום דיוניה הגיעה הוועדה למסקנות הבאות:

1) הוועדה מביעה צערה על מותו הטראגי של מר מאיר רוזנברג ז"ל, שנגרם עקב צירוף נסיבות שלא צריך היה לקרות. הוועדה מבקשת משרת הבריאות להעביר אליה בהקדם דיווח על ביצוע מסקנות הוועדה שחקרה את העניין."

ח' גרוסמן:

המלה "טראגי" מיוחסת בדרך כלל למקרה של התאבדות. אני מציעה לוותר עליה כאן.

א' אדלר:

"2) הוועדה מבקשת משרת הבריאות לדווח לה על תוצאות הבירור בקובלנה שהוגשה נגד הרופא שטיפל במקרה.

3) הוועדה מודעת למצבו של מד"א ולתכניות הרה-ארגון של המערכת. עם זאת, הוועדה חוזרת וממליצה בפני שרת הבריאות והנהלת מד"א לכלול במסגרת הרה-ארגון פתיחת תחנת מד"א בתחום אזור המלונות של ים המלח. הוועדה סבורה כי לא ייתכן להשאיר אזור גיאוגרפי גדול ומפוזר, שיש בו תנועה כה גדולה של מטיילים, תיירים ואוכלוסיה של תירות-מרפא, ללא שירותי בריאות קבועים מינימליים. הוועדה רושמת לפנייה את הודעת שרת הבריאות במכתבה מיום 7 במאי 1988 בדבר שיפור שירותי העזרה הראשונה בחוף ים המלח בשיתוף עם קופות החולים.

4) הוועדה פונה לשר התיירות לפעול להגברת המעורבות של בתי המלון שבאזור באחדיות לאספקת שירותי חירום למתארחים בהם.

5) הוועדה פונה לשרת הבריאות לפעול להשגת הסדר בדבר חלוקת המימון הדרוש לפיתוח שירותי הבריאות שבאזור בין הגורמים השותפים: משרד התיירות, הרשות המקומית, החברה לפיתוח חוף ים המלח, משרד הבריאות, קופות החולים ובתי המלון שבאזור.

6) שרת הבריאות תדווח לוועדה על המצב כעבור 3 חודשים."

היו"ר א' נמיר:

תודה רבה. תודה לאסתר על העבודה שהכינה. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 12.25.